

ХРОНІКА НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЖИТТЯ

О.С.Білявська

НАУКОВІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ – ЯКІСНО НОВИЙ РІВЕНЬ

Нова стратегія розвитку вищої освіти вимагає пошуку ефективних форм і методів залучення студентів до наукової діяльності. З цією метою кафедра історії НТУУ “КПІ” 28 жовтня 2009 року провела методичний семінар на тему “Засоби активізації науково-дослідної роботи студентів”.

З доповіддю “Індивідуалізований підхід до обрання студентами теми дослідницької роботи (реферату)” виступив доктор історичних наук, професор О.В.Ліхолат. У виступі підкреслювалася необхідність впроваджувати в процесі навчання такі вимоги до організації наукової діяльності студентів: забезпечення особистісно-орієнтованого підходу, формування мотивації, створення умов щодо формування навичок та вмінь, здійснення контролю та самоконтролю. Доповідач підкреслив, що підґрунтям, яке визначає тему наукового дослідження, є соціальне замовлення, котре відображає найважливіші проблеми історії розвитку суспільства. Основні критерії якості – актуальність, новизна, теоретична і практична значущість. Усе це визначає методологічні параметри, до яких належать проблема, тема, об’єкт і предмет дослідження, мета, завдання, гіпотеза. Важливого значення набуває підбір та вивчення літератури: першоджерел, монографій, підручників і методичних посібників.

У виступі доцента О.С.Білявської підкреслювалось, що у пошуку ефективних засобів удосконалення наукової роботи студентів надзвичайно важливим є вміння викладача сформулювати навчально-пізнавальну проблему, щоб заохотити їх до міркування, аналізу й порівняння відомих фактів, подій і явищ, а також підтримати на шляху самостійних висновків і узагальнень. З одного боку, слід враховувати вимоги майбутньої діяльності спеціалістів, адаптуватися до навчальних програм, з другого – зважати на індивідуальні особливості, мотиви та ціннісні орієнтири кожного з них.

Наступне питання методичного семінару – “Консультаційна допомога наукового керівника на різних етапах науково-дослідної роботи студентів” висвітлила доцент кафедри Н.І.Паламарчук. Вона звернула увагу на те, що під час вивчення курсу “Історія України”

На методичному семінарі
**“Засоби активізації
науково-дослідної роботи студентів”**

Київ, 28 жовтня 2009 р.

у студентів є всі можливості оволодіти навичками науково-дослідної роботи за умови консультаційної допомоги викладача. На її думку, організація цієї діяльності може мати різні форми: написання рефератів, підготовка доповідей, повідомлень, рецензій, участь у науковій студентській конференції, прес-конференції, тренінгах, у гуртках. Доповідачем було надано рекомендації щодо впровадження таких форм роботи, а також охарактеризовано консультаційні функції наукового керівника: організаційні, методичного забезпечення та контролю. Було висловлено побажання до навчально-методичного управління НТУУ “КПІ”, щоб під час розробки навчальних програм враховувалась робота з керівництва викладача науковою працею студентів. У співдовіді доцент С.І.Лисенко поділився власним досвідом заохочення студентів до участі у наукових конференціях.

Завідувач кафедри історії, доктор історичних наук С.О.Костилова у виступі на тему “Основні вимоги до оформлення текстів наукових рефератів” відзначила, що досвід редагування матеріалів студентських рефератів, виголошених на конференції, виразно засвідчує наявність численних проблем у дотриманні навіть елементарних правил оформлення наукових текстів. Доповідачка підкреслила, що тексти студентських наукових рефератів і статей, відповідно до вимог ВАК України, повинні містити наступні елементи: постановку проблеми у загальному вигляді та її зв’язок із важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв’язання певної проблеми і на які спирається автор; формулювання цілей наукової праці (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; список використаних джерел.

Ще одне з питань, що його розглянули учасники методичного семінару – методика роботи з студентами при підготовці усних виступів на семінарах і конференціях. З доповіддю на цю тему виступила доцент кафедри С.Ю.Боева. Технологія організації та проведення семінарських занять, зауважила вона, передбачає попереднє визначення викладачем теми, основних питань, які вивірено на обговорення, ознайомлення зі списком літератури для опрацювання та методичними рекомендаціями щодо систематизації результатів цієї роботи. У ході семінарських занять потрібно уникати одноманітності, вносити елементи дискусії, гри, змагальності тощо. Доповідачка виділила такі різновиди семінарських занять: семінар у формі запитань і відповідей; семінар – розгорнута бесіда, яка пе-

редбачає попередню підготовку студентів з визначених питань; семінар, що передбачає усні відповіді студентів з подальшим їх обговоренням; семінар-дискусія; семінар, що передбачає обговорення й оцінювання рефератів студентів; семінар-конференція; семінар-прес-конференція; семінар – розв’язання проблемних питань, семінар-“мозковий штурм”. Загалом же, семінари мають забезпечувати інтелектуальний розвиток студентів, формувати навички та вміння для проведення наукових досліджень. У співдовіді доцент С.М.Ховрич звернув увагу на особливості підготовки рефератів та участь у наукових студентських конференціях слухачів військового факультету.

Доповіді та співдовіді щодо засобів активізації науково-дослідної роботи студентів викликали жваве обговорення серед викладачів кафедри. У результаті було затверджено рекомендації стосовні засобів оптимізації цього важливого напрямку діяльності.